

kogo to rolnictwo precyzyjne jest dedykowane. Czy gospodarstwo rodzinne o bardzo małych zasobach finansowych (jest ich 70% poniżej 10 ha) utrzymujące najczęściej bydło mleczne jeszcze w starych technologiach, często oparty o system uwięziowy ma szansę na taki skok technologiczny? Będąc zapewne na poziomie rolnictwa 2.0 oczekujemy przejścia jego na rolnictwo 4.0. Dodatkowo jak zauważył Lorencowicz [7] dochodzi aspekt społecznego zaufania, gdzie jak wykazał, rolnicy okazują wyraźną dezaprobatę w związku z faktem, że ich własne dane udostępniane są innym, w tym producentom maszyn i administracji, a w niektórych przypadkach także konkurencji. Najczęściej nabywcami wsparcia są więc gospodarstwa duże i bardzo duże mogące pozwolić sobie na istotny wkład startowy, zaś małe rodzinne powoli są wykluczane z tego obszaru. Proponowanie gospodarstwom rodzinnym zmiany profilu działalności, bo nie mają szans w wyścigu ekonomicznym i jakościowym produktu, powoli doprowadza do wygaszania gospodarstw rodzinnych na terenie polski południowej, co bezpośrednio przekłada się na zmiany przyrodnicze na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo z wypasem bydła łącznie. Sukcesja lasu, utrata cennych przyrodniczo obszarów raczej nie służy środowisku i utrzyma-

niu bioróżnorodności. Nie każde gospodarstwo może pozwolić sobie na utrzymywanie krów w programach ochrony zasobów genetycznych, gdyż kolejne pokolenia uciekają nam do dużych aglomeracji. Perspektywa ciężkiej pracy w gospodarstwie o niskim poziomie automatyzacji i cyfryzacji nie jest atrakcyjna w XXI wieku dla młodzieży. Tym samym na powyższe pytanie należy odpowiedzieć twierdząco pod warunkiem, że mówimy o gospodarstwach dużych, natomiast dla małych nastawionych na produkty niszowe, regionalne, ekologiczne, funkcjonujące na przekazach tradycji z pokolenia na pokolenie, powinniśmy poszukać innej formy wsparcia, aby i ona była dostosowana do zmieniających się warunków klimatycznych, które właśnie tu najbardziej są odczuwalne.

(Piśmiennictwo dostępne on-line: <http://ph.ptz.icm.edu.pl/index.php/strona-glowna/>)

* Referat plenarny wygłoszony 17 września 2025 roku w Bydgoszczy podczas LXXXIX Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego pt. "Rolnictwo precyzyjne i chów przyjazny środowisku"

Rozstrzygnięcie XVII edycji Konkursu na najlepszą pracę doktorską z zakresu zootechniki i rybactwa – 2025 rok

Do XVII edycji Konkursu na najlepszą pracę doktorską z zakresu zootechniki i rybactwa zgłoszono 5 prac. Warunkiem zgłoszenia pracy do Konkursu jest wniosek o jej wyróżnienie zawarty w co najmniej jednej recenzji oraz fakt, że nadanie stopnia doktora nauk rolniczych z zakresu zootechniki nastąpiło nie wcześniej niż dwa lata, licząc od daty złożenia pracy na konkurs. Zakwalifikowane do konkursu prace pochodziły z 4 ośrodków naukowych:

1. Instytut Zootechniki Państwowego Instytut Badawczy (1 praca): „Zastosowanie makuchu z pestek dyni w żywieniu królików” (autor: dr inż. Zuzanna Siudak, promotor: prof. dr hab. Dorota Kowalska);
2. Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (2 prace):
a/ „Opracowanie wzorca użyteczności mięsnej bydła

rasy polska czerwona w odniesieniu do bydła rasy limousine pochodzenia francuskiego i polskiego” (autor: dr inż. Konrad Kacper Wiśniewski; promotor: prof. dr hab. Beata Anna Kuczyńska, promotor pomocniczy: dr inż. Janusz Piotrowski);

b/ „Wpływ suplementacji β -alaniną i wyciągiem z czosnku w paszy na ograniczenie poziomu amin biogennych w mięśniach szkieletowych kurcząt brojlerów” (autor: dr inż. Wojciech Stanisław Wójcik; promotor: dr hab. Monika Łukasiewicz-Mierzejewska, prof. SGGW; promotor pomocniczy: dr hab. Krzysztof Damaziak, prof. SGGW);

3. Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (1 praca): „Wybrane polimorfizmy pojedynczych nukleotydów (SNPs) genu FASN oraz inne czynniki wpływające na skład i zawartość tłuszczu mleka krów” (autor: dr Paulina Przybylska; promotor: prof. dr hab. inż. Marian Kuczaj);
4. Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (1 praca): „Zmienność w sekwencji kodującej genu Kinazy Janusowej 2 (JAK2) w powiązaniu z cechami użyteczności mięsnej i parametrami rozrodu wybranych ras bydła i owiec” (autor: dr inż. Nicola Oster, promotor: dr hab. inż. Małgorzata Szewczuk, prof. ZUT).

Komisja Konkursowa, w składzie: prof. dr hab. Anna Wójcik (przewodnicząca Komisji), prof. dr hab. Dorota Banaszewska, prof. dr hab. Adam Cieślak, prof. dr hab. Joanna Makulska, prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski, na posiedzeniu w dniu 2 lipca 2025 roku przyznała po jednej nagrodzie: I, II i III stopnia oraz jedno wyróżnie-

nie. Oceniając prace brano pod uwagę: wartość naukową (poznawczą); wartość aplikacyjną, w tym głównie przydatność dla praktyki zootechnicznej i rybackiej; stosowane metody badawcze; dobór piśmiennictwa i formalną poprawność pracy.

Nagrodzone i wyróżnione osoby:

I nagroda – dr inż. Wojciech Stanisław Wójcik za pracę „Wpływ suplementacji β -alaniną i wyciągiem z czosnku w paszy na ograniczenie poziomu amin biogennych w mięśniach szkieletowych kurcząt brojlerów” (promotor: dr hab. Monika Łukasiewicz-Mierzejewska, prof. SGGW; promotor pomocniczy: dr hab. Krzysztof Damaziak, prof. SGGW);

II nagroda – dr inż. Konrad Kacper Wiśniewski za pracę „Opracowanie wzorca użytkowości mięsnej bydła rasy polska czerwona w odniesieniu do bydła rasy limousine pochodzenia francuskiego i polskiego” (prof. dr hab. Beata Anna Kuczyńska, promotor pomocniczy: dr inż. Janusz Piotrowski);

III nagroda – dr inż. Zuzanna Siudak za pracę „Zastosowanie makuchu z pestek dyni w żywieniu królików” (promotor: prof. dr hab. Dorota Kowalska);

Wyróżnienie – dr inż. Nicola Oster za pracę „Zmienność w sekwencji kodującej genu Kinazy Janusowej 2 (JAK2) w powiązaniu z cechami użytkowości mięsnej i parametrami rozrodu wybranych ras bydła i owiec” (promotor: dr hab. inż. Małgorzata Szewczuk, prof. ZUT).

Rozstrzygnięcie XLII edycji Konkursu na najlepszą pracę maderską z zakresu zootechniki i rybactwa

Sąd konkursowy, w składzie: prof. dr hab. Dorota Kowalska – Przewodnicząca Sądu, prof. dr hab. Emilia Bagnicka i prof. dr hab. Marcin Taciak, obradował 02 lipca 2025 r. Ogółem do konkursu zgłoszono 24 prace maderskie z 7 ośrodków naukowych, z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu wpłynęło 12 prac, z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie 3 prace, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 3 prace, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i Uniwersytetu w Siedlcach po 2 prace, z Politechniki Bydgoskiej oraz Instytutu Zootechniki w Balicach po jednej pracy.

Wybrani przez Sąd Konkursowy recenzenci oceniali prace w 8 grupach tematycznych: Genetyka Zwierząt (3 prace), Chów i Hodowla Bydła (3 prace), Chów i Hodowla Trzody Chlewnej (4 prace), Chów i Hodowla Koni (4 prace), Chów i Hodowla Drobiu (3 prace), Chów i Hodowla Owiec i Kóz (2 prace), Chów i Hodowla Zwierząt Towarzystwujących i Dzikich (3 prace), Inne (2 prace).

Po zapoznaniu się z recenzjami i dyskusji przyznano 4 nagrody pierwsze, 6 nagród drugich, 4 nagrody trze-

cie, 2 wyróżnienia, pozostałych 8 prac uzyskało punktację poniżej wyróżnienia.

GENETYKA ZWIERZĄT

I nagroda – mgr inż. Aleksandra Błaszczak za pracę pt. „Pokrewieństwo 14 linii żeńskich koni rasy huculskiej w polskiej hodowli na podstawie analizy genomu mitochondrialnego”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. Moniki Stefaniuk-Szmukier, prof. IZ** w Zakładzie Biologii Molekularnej, Instytucie Zootechniki – Państwowym Instytucie Badawczym w Balicach.

I nagroda – mgr inż. Marta Stańczak za pracę pt. „Zastosowanie resweratrolu do poprawy potencjału rozwojowego zarodków partenogenetycznych (PA) kota domowego”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr n. wet. Agnieszki Nowak** w Katedrze Rozrodu, Anatomii i Genomiki Zwierząt, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

II nagroda – mgr inż. Paulina Grędzińska za pracę pt. „Zmiany w obrębie cytoplazmy zygoty a potencjał rozwojowy zarodków bydlęcych” (Changes within the zygote cytoplasm and the developmental potential of bovine embryos). Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. Eweliny Warzych-Plejer, prof. UPP** w Katedrze Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt, Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

CHÓW I HODOWLA BYDŁA

III nagroda – mgr Oliwia Głowacka za pracę pt. „Wskaźniki biochemiczne płynu żwacza jałówek żywionych dawką pokarmową z dodatkiem makuchu z Inianki (Camelina sativa L. Crantz) [Ruminal fluid parameters in heifers fed the diet with camelina sativa cake (Camelina sativa L. Crantz)]. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr. hab. Adama Cieślaka** w Katedrze Żywienia Zwierząt, Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

Wyróżnienie – mgr inż. Michał Kroszka za pracę pt. „Wpływ wybranych czynników środowiskowych na liczbę komórek somatycznych w mleku krów rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej (The influence of selected environmental factors on the number of somatic cells in the milk of polish holstein-friesian cows). Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr. hab. Piotra Gulińskiego** w Instytucie Zootechniki i Rybactwa, Wydział Nauk Rolniczych, Uniwersytet w Siedlcach

CHÓW I HODOWLA TRZODY CHLEWNEJ

II nagroda – mgr Mateusz Marciniak za pracę pt. „Wyniki przyżyciowe i wskaźniki poubojowe świń rasy puławskiej żywionych mieszką z udziałem suszu z aroinii (Performance results and post-slaughter indices of pigs of the Puławska breed fed with a mixture with dried chokeberry). Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. Małgorzaty Kasprówicz-Potockiej, prof. UPP** w Katedrze Żywienia Zwierząt, Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

Wyróżnienie – mgr inż. Wiktoria Chałupka za pracę